

Lớp Phật Pháp Buddhaddhamma
Giáo trình TƯƠNG ƯNG BỘ – SAMYUTTANIKĀYA

Bài học ngày 6.7.2021

BIẾT CÁI GÌ QUÝ NHẤT TRONG LÚC KHẨN CẤP
Kinh Thiêu Cháy (Ādittasuttam)

CHƯƠNG I. TƯƠNG ƯNG CHƯ THIÊN, PHẨM THIÊU CHÁY (S.i,31)

Cuộc sống là sự hiện hữu đưa dần đến tử vong. Sự thế này được minh họa với hình ảnh ngôi nhà đang bị cháy: có cái giá trị mang ra được có cái chắc chắn bị tiêu hủy không thể mang ra được. Những vật bố thí, là những thứ có thể mang theo. Những thứ không cho mà chỉ chấp thủ là những thức sẽ vô nghĩa khi mạng sống kết thúc.

Kinh Văn

Evam me sutam :
Như vậy tôi nghe.

ekam samayaṃ Bhagavā sāvatthiyaṃ viharati jetavane anāthapiṇḍikassa ārāme. Atha kho aññatarā devatā abhikkantāya rattiyā abhikkantavaṇṇā kevalakappaṃ jetavanaṃ obhāsetvā yena Bhagavā tenupasaṅkami upasaṅkamitvā bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ aṭṭhāsi.

Một thời Thế Tôn ở Sāvathī (Xá-vệ), Jetavana (Thắng Lâm), tại vườn ông Anāthapiṇḍika (Cấp Cô Độc). Rồi một vị Thiên, sau khi đêm đã gần mãn, với dung sắc thù thắng chói sáng toàn vùng Jetavana, đi đến Thế Tôn; sau khi đến, đánh lễ Thế Tôn rồi đứng một bên.

Ekamantaṃ ṭhitā kho sā devatā bhagavato santike imā gāthāyo abhāsi :
Đứng một bên, vị Thiên ấy nói lên bài kệ này trước mặt Thế Tôn:

"Ādittasmim agārasmim, yaṃ nīharati bhājanaṃ.

Taṃ tassa hoti atthāya, no ca yaṃ tattha ḍayhati..

"Evaṃ ādittako loko, jarāya maraṇena ca.

Niharetheva dānena, dinnam hoti sunīhataṃ..

"Dinnam sukhalapaṃ hoti, nādinnam hoti taṃ tathā.

**Corā haranti rājāno, aggi dahati nassati..
"Atha antena jahati, sarīraṃ sapariggahaṃ.
Etadaññāya medhāvī, bhuñjetha ca dadetha ca.
Datvā ca bhutvā ca yathānubhāvaṃ.
Anindito saggamupeti tñānanti..**

"Trong ngôi nhà thiêu cháy,
Vật dụng đem ra ngoài,
Vật ấy có lợi ích,
Không phải vật bị thiêu.
Cũng vậy trong đời này,
Bị già chết thiêu cháy,
"Hãy đem ra, bằng thí,
Vật thí, khéo đem ra.
Có thí, có lạc quả,
Không thí, không như vậy.
Kẻ trộm, vua cướp đoạt,
Lửa thiêu đốt hủy hoại,
Khi giờ cuối cùng đến,
"Bỏ thân, bỏ sở hữu.
Kẻ trí, hiểu biết vậy,
Thọ dụng và bố thí,
"Thí xong, thọ dụng xong,
Theo lực hành động ấy,
Không bị ai chỉ trích,
Vị ấy được sanh Thiên.

Bản hiệu đính:

*Khi ngôi nhà bị cháy
Những vật được mang ra
Là những vật hữu ích
Không phải vật cháy rụi.*

*Cũng vậy khi đời này
bị già chết thiêu cháy
Biết cho là đem ra
Vật thí còn giữ được.*

*Bố thí tạo quả lành
Không thí không phúc quả
Bị trộm, hay hoả hoạn
Hoặc vua chúa trưng dụng.*

*Cuối cùng bỏ thân xác
Bỏ luôn vật sở hữu
Bậc trí hiểu điều này
Biết hưởng và biết cho
Tuỳ khả năng có được
Hưởng, cho đều vô tội
Rồi thác sanh thiên giới.*

Thích văn

***Bhājana:** lu, khạp, đồ chứa bằng đất nung*

***Evam ādittako loko, jarāya maraṇena:** thế giới bị thiêu cháy với già và chết.*

***Dinnam sukhaphalam hoti, nādinnaṃ hoti tam tathā:** quả an lạc đến từ bố thí chứ không phải từ không bố thí*

***Datvā ca bhutvā ca yathānubhāvaṃ:** cho và hưởng dụng theo khả năng có được*

***Anindita:** vô tội, không có gì để chê trách*

Thích nghĩa

Etadaññāya medhāvī, Bhuñjetha ca dadetha ca; Datvā ca bhutvā ca yathānubhāvaṃ, Anindito saggamupeti tñānan”ti.

Người khôn ngoan biết hưởng dụng tài sản và cũng biết cho. Sau khi hưởng dụng và bố thí tuỳ theo khả năng có được. (sau một đời) không có gì để chê trách người ấy thác sanh thiên giới.

Câu kệ này mang ba ý nghĩa:

- a) Người biết cái gì phải bỏ lại và cái gì có thể mang theo là người khôn ngoan.*
- b) Người khôn ngoan biết bố thí mà cũng biết hưởng dụng*
- c) Biết bố thí và biết hưởng dụng tùy khả năng có được là vô tội*

Dịch giả: Hoà Thượng Thích Minh Châu

Biên soạn Giáo trình: Tỳ kheo Giác Đăng

-ooOoo-

1. Ādittasuttaṃ [Mūla]

41. Evaṃ me suttaṃ : ekaṃ samayaṃ **Bhagavā** sāvattiyā viharati jetavane anāthapiṇḍikassa ārāme. Atha kho aññatarā devatā abhikkantāya rattiyā abhikkantavaṇṇā kevalakappaṃ jetavanaṃ obhāsetvā yena **Bhagavā** tenupasaṅkami upasaṅkamitvā bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ atthāsi. Ekamantaṃ tthitā kho sā devatā bhagavato santike imā gāthāyo abhāsi :

"Ādittasmiṃ agārasmiṃ, yaṃ nīharati bhājanaṃ.

Taṃ tassa hoti atthāya, no ca yaṃ tattha ḍayhati..

"Evaṃ ādittako loko, jarāya maraṇena ca.

Nīharetheva dānena, dinnāṃ hoti sunīhataṃ..

"Dinnāṃ sukhaphalaṃ hoti, nādinnāṃ hoti taṃ tathā.

Corā haranti rājāno, aggi ḍahati nassati..

"Atha antena jahati, sarīraṃ sapariggahaṃ.

Etadaññāya medhāvī, bhujjetha ca dadetha ca.

Datvā ca bhutvā ca yathānubhāvaṃ.

Anindito saggamupeti tthānanti..

1. Ādittasuttavaṇṇanā [Aṭṭhakathā]

41. Ādittavaggassa paṭhame **jarāya maraṇena cāti** desanāsīsametaṃ, rāgādīhi pana ekādasahi aggīhi loko ādittova. **Dānenāti** dānacetanāya. **Dinnāṃ hoti sunīhatanti** dānapuññacetanāhi dāyakasseva hoti gharasāmikassa viya nīhatabhaṇḍakaṃ, tenetaṃ vuttaṃ. **Corā harantīti** adinne bhoge corāpi haranti rājānopi, aggipi ḍahati, tthapitatthānēpi nassanti. **Antenāti** maraṇena. **Sarīraṃ sapariggahanti** sarīrañceva corādīnaṃ vasena avinatthabhoge ca. **Saggamupetīti** vessantaramahārājādayo viya sagge nibbattatīti. Paṭhamāṃ.